Gökyüzünü kuyunun ağzı kadar sanmamak gerekir. Dünya sosyalist hareketinde ağır yenilgileri sadece biz yaşamadık. Farklı ülkelerin sosyalist mücadele tarihini biraz okuduğunuzda ağır yenilgiler ve acılarla karşılaşıyorsunuz.

Bir şey daha görüyorsunuz: kötü yenilmişler ama ayağa kalkabilmişler.

Marifet düşmemekte değil, kalkabilmektedir.

Sosyalist hareketimizin karşısındaki esas sorun “neden kaybettik?” değildir. Sosyalist mücadeleler tarihinde kaybeden ilk biz değiliz, sonuncusu da olmayacağız.

Soru, “neden kalkamıyoruz?”dur.

Örnek sayısı fazla olmakla birlikte üçüyle yetineyim.

Birincisi; Demokratik Almanya Cumhuriyeti’dir. Bu ülkedeki sosyalist mücadele kaybetmekle kalmadı, ülke ortadan kalktı, Federal Almanya Cumhuriyeti’ne katıldı.

44 yıl parti olarak iktidarda bulundukları (eski) ülkede yapılan ilk seçimde en büyük parti olamadılar.

Farklı bir parti kurup (PDS – Demokratik Sosyalizm Partisi) devam ettiler. Tahmin edilebileceği gibi her tarafta tepki ve aşağılamayla karşılaştılar. Büyük iddialarla yıllarca iktidarda kalmışsınız, yapamamışsınız; kaybedince karşılaşacağınız muameleyi normal karşılamanız gerekir.

Devam ettiler ve 20 yıl sonra –ve hele de 30 yıl sonra şimdi- sürekli olarak yüzde 8-10 civarında oy alarak ülkenin mecburen kabul edilen partisi durumuna geldiler.

Federal parlamentonun yanı sıra çok sayıda belediye meclisinin yarısında eyalet parlamentolarında da temsil ediliyorlar.

İkincisi; Uruguay'dır. Dünyaca tanınan Tupamaros ülkedeki askeri darbenin ardından yenildi, ağır kayıp verdi. Yıllarca çok kötü şartlarda hapishanede kaldılar. Ardından legalde örgütlendiler, çok sayıda kurumda yer alıp ülkeyi değiştirdiler. Bir dönem seçilen cumhurbaşkanı bile eski bir Tupamaros idi.

Üçüncüsü; Bolivya'dır. Bu ülkede silahlı mücadele peş peşe ağır yenilgiler yaşadı. Önce Che, ardından Inti Peredo öldürüldü. Gerilla mücadelesi tasfiye oldu.

Yaklaşık 40 yıl sonra ülkede çoğunluğu oluşturan yerli halktan birisi ilk kez cumhurbaşkanı oldu. Ülke çift dilli oldu, önemli değişiklikler yaşandı. Bu işin teorisini yapan ve hayata geçirilmesinde önemli rol oynayan kişi de Başkan Morales'in yardımcısıydı. Eski bir gerillaydı ve beş yıl hapishanede kalmıştı.

Ülkede yeniden yaşanan darbe sonucu Morales önce başkanlıktan çekilmek zorunda kaldı ama ABD'nin desteklediği aday iktidarda duramadı, ardından gelen de aynı görüşleri savunan başkasıydı.

Bunlar farklı ülkelerdir; sosyalistlerin ortak yanı ağır yenilgi yaşamaları, değişik denemelerde de başaramamaları ama sonuçta yeniden ayağa kalkabilmeleridir.

Burada sonucu söylüyorsunuz ama bunun nasıl olduğunu söylemiyorsunuz.

Sadece sonucu, herkesin görebildiği sonucu söylemek fazla anlam taşımaz.

Bu nasıl yapıldı?

Burada birbirinden farklı ülkelerdeki yeniden ayağa kalkabilmenin ortak noktalarının bulunması gerekir. Her ülkede –doğal olarak- aynı yoldan gidilmedi ama yeniden ayağa kalkmakla sonuçlanan yolların ortak noktaları vardır.

Birinci şart, eskiden uzaklaşabilmektir.

Eski, bitti. Eskinin, diyelim 40 yıl öncesinin anılarıyla yaşamayı sürdürürseniz, bunun anlamı bugünden kaçmaktır.

Bu tutumun bizdeki en gelişmiş örneği Devrimci Yol'dan kalanlardır. ÖDP ve Haziran Hareketi fiyaskolarının ardından 40 yıl önce en büyük örgüt olduklarına sığınıyorlar. Sanıyorlar ki, 40 yıl öncesi bir şekilde bugünün de yolunu açacaktır.

Çok denendi, başka yol bulunamadığı için yeniden deneniyor ve olmuyor, olmayacaktır da…

Yapılan eskiyi yüceltmenin adı arkasında bugünden kaçmaktır.

İkinci şart, yeniyi üretebilmektir. 1990 sonrasında ülke, bölge ve dünya çok değişti. Buna uygun teori üretilebilmesi gerekir. Kolay değil ama aradan 30 yıl geçti. Uzun zamandır. En azından ana hatlarıyla yapılabilmesi gerekirdi.

Bunu yapmak yerine "biz eskiden neydik" söylemini sürdürürseniz, gelecekte de bugünkünden çok farklı durumda olmayacağınız şimdiden söylenebilir.

Teori yetmez, uygulama yollarının bulunması gerekir, ama teori yoksa ya da eskinin benzeyen tekrarından ibaretse, o yolları da bulamazsınız.

Kimse yeni olanı, değişmiş olanı görmüyor, diyemeyiz. Görüyorlar, en azından bir bölüm sosyalist görebiliyor ama bu yeninin altına doldurabilecek birikimleri bulunmuyor. Bu birikimi Marx-Engels-Lenin'de bulamazsınız.

"Yenildik, yapamadık" gibi belirlemeler doğru olmakla birlikte çok geç kalmış belirlemelerdir. Geç kalmanın başlıca nedeni de geçmişte ısrar etmek, yeni olanı görmemekte sonuna kadar direnmektir.

Sonuçsuz direniş bir yere kadardır, ardından çöküş gelir; bunun diğer adı da vazgeçip köşesine çekilmektir.

40 yıl önce en büyük örgüt olabilirsiniz veya başka bir örgüt olarak şu veya bu büyük eylemi yapmış olabilirsiniz. İyidir, güzeldir ama bunlar çoktan geride kalmıştır. Sürekli olarak onları hatırlatmaktan başka sermayeniz yoksa insanlara sıkıntı vermeye başlarsınız.

İyisiyle ve kötüsüyle o günler geçti…

O günlerin anısını bugüne taşıyarak bir şey yapamazsınız.

Yapılabilecek olunsaydı, 30 yıldır fazlasıyla yapılmış olması gerekirdi.

Allah'a inanmam ama "düşmez kalkmaz bir Allah" diye bir söz vardır.

Herkes düşebilir, kötü de düşebilir ama marifet düşmemekte değil, kalkabilmektedir.

Başkaları yapabildi, demek ki olabiliyormuş…